

‘Waardig ouder worden’

Plannen voor een zilveren stembusakkoord

*‘Waardeloos leven bestaat niet, maar mensen kunnen zich
waardeloos voelen door onverschilligheid en gebrekkige zorg.
Dat voorkomen is de opdracht van een hele samenleving.’*

Vonne van der Meer

Zowel fysiek, sociaal als geestelijk zijn ouderen een groep in onze samenleving, die te maken krijgt met toenemende kwetsbaarheid. Deze kwetsbaarheid verdient onze bescherming. Tegelijkertijd hebben ouderen een enorme levenskunst. Wat ons voor ogen staat is een samenleving waarin voor ouderen een betekenisvolle plaats is. Daarin heeft iedereen een eigen verantwoordelijkheid. Ouderen zelf, familie, vrienden, burens, gemeenschappen, zorgverleners, gemeenten en ook de rijksoverheid.

Waar we over van mening kunnen verschillen

Er ligt een kabinetsvoorstel om hulp bij zelfdoding mogelijk te maken voor ouderen die het leven als ‘voltooid’ zien. En daarover verschillen de meningen...

Waar we elkaar wél in kunnen vinden

Achter de term ‘voltooid leven’ gaat leed schuil, dat nooit door een wet of door een pil kan worden opgelost. Te veel ouderen hebben het gevoel dat hun leven zinloos is geworden, dat ze niet meer van waarde kunnen zijn. Dat is geen spontaan idee. Het is een gedachte die opkomt in een samenleving die ouderdom vaak onvoldoende waardeert. Die naar ouderenzorg kijkt als een kostenpost. En waarin er steeds minder tijd is om echt naar elkaar om te zien.

Werk maken van de aanbeveling van de Adviescommissie voltooid leven

Het mooie is dat we met elkaar de samenleving vormen. We kunnen dus ook de keus maken om zorg te verbeteren en wel om te zien naar elkaar. Met elkaar kunnen we invulling geven aan de oproep van de Adviescommissie voltooid leven om werk te maken van de voorkoming van de beleving van ‘voltooid leven’. De commissie noemt hierbij de volgende aandachtspunten:

‘(..) voorbereiding op en acceptatie van ouderdom; voorkomen van eenzaamheid en ondersteunen van ouderen bij het behouden of aangaan van sociale contacten; zorgen voor een voldoende welvaartsniveau; vergroten van zelfredzaamheid; passende zorg; aandacht voor zingeving: zin leren/blijven geven aan het bestaan op hoge leeftijd; aandacht voor ouderen met een doodswens; actieve inzet op spirituele zorg; herwaardering van de (maatschappelijke) visie op ouderdom.’

Denk met ons mee!

Wij geloven in een samenleving waarin ouderen zich gezien en gewaardeerd voelen. Een samenleving waarin zij liefdevolle zorg en aandacht krijgen, gewaardeerd worden om wie ze zijn en waarin zij naar vermogen kunnen meedoen. Dat is de samenleving die ons voor ogen staat.

Om die samenleving dichterbij te brengen, willen wij een maatschappelijk en politiek ‘zilveren stembusakkoord’. Een gezamenlijke inzet voor een samenleving waarin ouderen een volwaardige plaats hebben.

Wij doen een aantal voorstellen en nodigen iedereen uit daarin mee te denken. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid!

Gert-Jan Segers (fractievoorzitter ChristenUnie Tweede Kamer)

Jan Slagter (bestuurder Omroep MAX)

Manon Vanderkaa (directeur KBO-PCOB)

Onze voorstellen

1. Er komt een coördinerend bewindspersoon voor ouderenbeleid

2. Acceptatie en herwaardering van ouderdom

- We moeten met elkaar in gesprek over de vraag hoe onze samenleving zich verhoudt tot ouderdom en gebreken en hoe ouderen een betekenisvol leven kunnen hebben. De focus moet verschuiven van kwaliteit van zorg naar kwaliteit van leven.
- De overheid kan het contact tussen ouderen en jongeren bevorderen met bijvoorbeeld een maatschappelijke stage of maatschappelijke dienstplicht van een halfjaar, waarbij jongeren vrijwilligerswerk doen in de zorg voor ouderen.
- De overheid start een publiekscampagne over respect, met daarbij bijzondere aandacht voor ouderen.

3. Voorkomen van eenzaamheid

- Zorgverleners kunnen nog meer doen om signalen over eenzaamheid door te geven aan welzijnsorganisaties, ouderenorganisaties en vrijwilligersnetwerken, zodat kan worden bekeken wat mensen nodig hebben in de vorm van ondersteuning of contacten.
- Lokale ouderenorganisaties en andere vrijwilligersorganisaties worden betrokken en gefaciliteerd bij gemeentelijk vrijwilligersbeleid.
- Wijkcentra, buurt- en inloophuizen worden zoveel mogelijk met inzet van vrijwilligers open gehouden.
- Waar nu keukens in zorginstellingen worden gesloten, willen we juist dat er lokaal initiatieven ontstaan waar mensen gezamenlijk kunnen eten. Knelpunten op het gebied van wet- en regelgeving of financiën willen we oplossen.

4. Voor elkaar zorgen

- We willen geen kostendelersnorm voor mantelzorgers en een ruimere verlofregeling voor mantelzorgers. Met een mantelzorgfonds stellen we werkgevers in staat de overmatige kosten van mantelzorgverlof bij de overheid in rekening te brengen.
- Landelijk werkende vrijwilligersorganisaties krijgen de kans om door het gehele land vrijwilligersnetwerken te verstevigen of op te bouwen. Vrijwilligers kunnen een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) krijgen.

5. Passende zorg

- Er komt meer ruimte voor nieuwe en vaak kleinschalige initiatieven waarin mensen in huiselijke en vertrouwde sfeer kunnen genieten van hun oude dag.
- De zorg thuis, in het ziekenhuis of verpleeghuis wordt ingezet aan de hand van de wensen en behoeften van (kwetsbare) ouderen. Initiatieven zoals seniorvriendelijk ziekenhuis krijgen ruim baan.
- Mensen moeten kunnen sterven op de plek die zij wensen, of dat nu in een ziekenhuis of verpleeghuis, in een hospice of thuis is. De financiering is hierbij volgend zijn. Juist hospices zijn voor veel mensen een fijne plek om te sterven en dan mag er geen discussie zijn over wie wat betaalt.
- Palliatieve zorg, waar mogelijk in de thuissituatie, moet veel sterker in de zorg worden verankerd en de kennis over palliatieve zorg moet worden verbeterd. Geestelijke zorg is een onmisbaar onderdeel van palliatieve zorg.
- Advance care planning, waarbij ouderen hun wensen met betrekking tot zorg naar het levenseinde bespreken, wordt een belangrijk onderdeel van goede zorg.

6. Zingeving

- We willen investeren in opleiding en aanstelling van levensbegeleiders. Mensen die bij ouderen op bezoek komen, een luisterend oor bieden en helpen waar nodig is.
- Geestelijke verzorging is nogal eens een bezuinigingspost, maar blijft wat ons betreft een essentieel onderdeel van verpleeghuiszorg en zorgnetwerken. Voor mensen die thuis blijven wonen, komt er een vorm van wijkpastoraat.
- Er komt financiële ondersteuning voor vrijwillige initiatieven op het gebied van levensvragen en zingeving. Vrijwilligers zijn van grote waarde voor mensen die behoefte hebben aan een gesprek of luisterend oor.